

Paul RENDERS Aalmoezenier van de Antwerpse binnenvaart

De personele parochie van de binnenschippers, met als thuisbasis het in Antwerpen aan de Houtkaai aangemeerde kerkschip *Sint-Jozef*, haalde minderbroeder Paul RENDERS in als nieuwe pastoor. RENDERS' spirituele wortels liggen echter in het gortdroge noorden van Chili, waar hij zowat dertig jaar geleden franciscaan werd. „Ik ben inderdaad een *occasie*”, zegt hij met een knipoog.

‘We zijn te gast in de schepping. Niets is van ons’

Erik DE SMET

In Antwerpen ligt het kerkschip nu op een makkelijker bereikbare plek. Elke zondag is er een eucharistieviering, maar Paul RENDERS staat in voor de totale pastorale begeleiding van de binnenschippers. Hij moet ook de overleden pater Machar VERHAEGHE zien na te volgen, jarenlang de steun en toeverlaat van die schippers. Aan boord van het kerkschip betreft RENDERS een appartement, gelukkig met zicht op het zuiden.

– *Uw weg hier naartoe is een kronkelpad.*

Je zegt het. Ik werd in Herentals geboren, groeide op in Averbode, ging in Heusden-Zolder bij de minderbroeders op de middelbare school. Op mijn vijftiende wilde ik Italiaans leren, maar in de winkel hadden ze slechts lesboekjes Spaans. In Leuven studeerde ik na mijn humaniora Romaanse talen en mijn thesis schreef ik in het Spaans. En als had ik een slag van de molen, besliste ik na enkele jaren lesgeven naar Chili te trekken. Ik had mijn ticket net gekocht, toen professor De Paepe me belde. Of ik aan de universiteit aan het werk wilde als zijn assistent? Ik besloot toch te vertrekken. In het noorden van Chili leerde ik Vlaamse franciscanen kennen die daar al sinds 1907 een missie hadden. Het bleek een buitengewone gemeenschap en ik werd er minderbroeder en priester. Volksmissies in onherbergzame dorpen werden mijn ding.

– *Wat betekent Franciscus voor u?*

Aan het college leerde een minderbroeder me Franciscus beter kennen, vooral tijdens wandelingen in de natuur. Die figuur inspireert me tot de dag van vandaag zeer, vooral zijn strategie van de goedheid. Die lees je in de legenden over de wolf van Gubbio of over de rovers van Borgo San Sepolcro. In iedere dief schuilt een potentiële broeder, leert dat verhaal. In iedereen je broer en zus zien, dat is de synthese van Franciscus' spiritualiteit.

We zijn te gast in de schepping. Niets is van ons. In Chili trok ik twaalf jaar lang rond, meestal te voet. Zonder geld, maar met een gezelschap. Het was een hard bestaan voor broeder ezel (Franciscus' uitdrukking voor het lichaam, *n.d.r.*). Ik liep alle ziekten op, behalve aids. Schurft, tyfus, hepatitis... Een gevolg van de viezigheid.

Minderbroeder Paul Renders in de kapel van het in de Scheldestad aangemeerde kerkschip Sint-Jozef. © Frank Bahn Müller

– *De nieuwe paus komt uit Latijns-Amerika. Is de pastorale benadering daar anders?*

Je merkt het aan zijn pastorale houding. Die is veel meer onderwijzend. De Latijnse cultuur is dan ook erg beeldend. Een dichter zei: „Hier wordt niets abstracts gezegd.” In Chili moet je preken zonder papier, het moet uit het leven zijn gegrepen. Dat leer je mettertijd. In ons bisdom waren er parochies met wel dertig dorpen, waar de priester slechts enkele keren per jaar langskwam. We gingen er catechisten zoeken. Ik wilde er, zoals Paulus, een soort van ‘postmissie’ opbouwen door via brieven contact te houden met de verantwoordelijken van de christelijke gemeenschappen, vrouwen zowel als mannen. Die laatsten bleken het moeilijkst te bereiken.

– *Was er naast Paulus ook niet Petrus?*

Ik heb inderdaad ook een Petruskant, want ik vervulde ook opdrachten in de structuur. Zo moesten we onze oorspronkelijk Vlaamse custodie onderbrengen in één Chileense franciscaanse provincie. Ik diende als bisschoppelijk vicaris voor de

pastoraal in het bisdom Copiapó. En onze overste in Rome vroeg me visitator te worden van de franciscanen in Argentinië. Daar kwam ik overigens vluchtig in contact met kardinaal Bergoglio, onze paus intussen. Ik stelde toen al vast dat hij veel van Franciscus hield.

„In iedereen je broer en zus leren zien, dat is de synthese van Franciscus' spiritualiteit”

– *Hoe verzeilde u dan uiteindelijk opnieuw in uw geboorteland?*

Na de eenmaking van de Chileense minderbroedersprovincie was het tijd voor wat anders. Ik bleef altijd in voeling met Vlaanderen, de jongste jaren via het internet – al schrijf ik makkelijker Spaans dan Nederlands. Het missiegebied is nu Europa. Ik deed aan straathoekpastoraat in de streek rond Sint-Truiden en verbleef

vier maanden in een kluis op de weg naar Santiago de Compostela om pelgrims bij te staan. Vervolgens bood ik me aan bij de bisschop van Antwerpen, mgr. Bonny, voor de Spaanstalige pastoraal. Hij had een andere vacature in petto: aalmoezenier bij de binnenschippers.

– *Een wereld van verschil vergeleken met de Chileense woestijn?*

Binnenschippers hechten zeer aan hun kerkschip en de gemeenschap daarrond. Er zijn er die in Straatsburg aangemeerd liggen en 's zondags zowaar naar Antwerpen rijden voor de viering. Het is een aparte wereld. Je moet niet flauw doen, je mag rechtuit zijn. Tegelijk is contact heel belangrijk. Ik ben veel met de fiets onderweg en dankzij de dame in de gps geraak ik overal. Onderweg doet de Geest zijn werk. Het leven van schippers is niet makkelijk, maar hun toewijding en solidariteit zijn groot. Laatst stond ik bij een gezonken schip, bij mensen die alles kwijt waren. Hen kunnen we helpen dankzij het solidariteitsfonds dat pater Machar stichtte. Pastoraal is hier ook tastbaar goed zijn.